

TTP Rana
PEDAGOGISK – PSYKOLOGISK
TJENESTE FOR HEMNES, NESNA,
NORDLAND FYLKESKOMMUNE,
RANA OG RØDBØY

LÆRINGSMILJØ- TEAMET

JOBBER MED:

- GOD KLASSELEDELSE
- POSITIVE RELASJONER
- SAMARBEID SKOLE-HEIM
- TVERRFAGLIG SAMARBEID

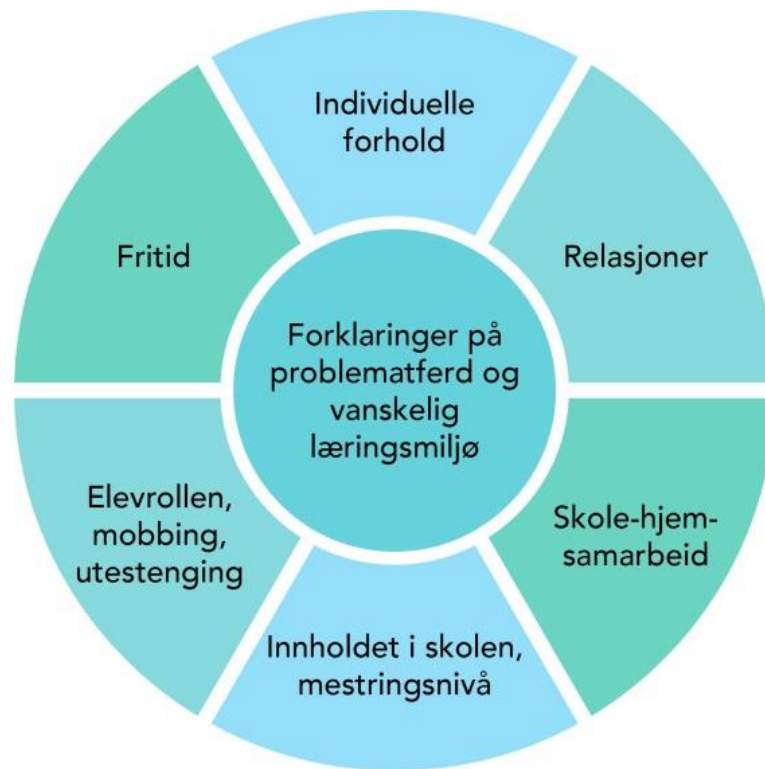
Læringsmiljøteamet ved PPT Rana ønsker å bistå skoler og klasser med å skape gode og inkluderende læringsmiljø der elevene har forsvarlig og tilfredsstillende læringsutbytte. I arbeidet legger vi vekt på sentrale tema som god klasseledelse, positive relasjoner, samarbeid mellom heim og skole, forebygging og avdekking av mobbing. Arbeidet planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med den aktuelle skoleledelsen.

Relasjonen er i sentrum – «det dobbelte blikk»

Læringsmiljøsenderet ved Universitetet i Stavanger (ref) beskriver slike utadrettede tiltak på kommunenivå som fleksible og mobile. I praksis betyr det at vi jobber i klassemiljøet heller enn at eleven får opplæringstilbud et annet sted. Målet for tiltakene er å finne løsninger på problemene der de har oppstått, slik at elevene kan fortsette i klassen sin på hjemskolen. Læringsmiljøteamet tar utgangspunkt i relasjoner. Det er elevenes situasjon og samspillet i klassen – ikke personlige egenskaper – som er i sentrum. Likevel er det også relevant å se på individuelle forhold, f.eks kartlegge nærmere om lærevansker er medvirkende årsak til utfordringene. «Det dobbelte blikk» innebærer at både individ- og systemperspektivet blir ivaretatt samtidig. Alle voksne som er involvert, reflekterer over dagens praksis og hvordan den virker. Målet er å sette i gang tiltak som gjør læringsmiljøet bedre.

Hva kan være årsaken?

Mange ulike faktorer kan forårsake problematferd og utfordrende læringsmiljø. Figur 1 viser en pedagogisk analysemodell som illustrerer dette. Læringsmiljøteamet bistår med å analysere situasjonen for å kartlegge hvilke faktorer som utløser, påvirker og opprettholder læringsproblemer i skolen.

Figur 1

- **Individuelle forhold**

Noen omstendigheter ligger utenfor skolens ansvarsområde. Det er likevel viktig at skolen tar hensyn til omsorgssituasjonen og hvordan eleven har det hjemme. Også neurologiske, somatiske, fysiske og genetiske forhold kan ha betydning. Skolen må kjenne til eventuelle diagnoser og vansker hos eleven.

- **Relasjoner**

Alle gode skoleopplevelser er forankret i gode relasjoner mellom mennesker. Problematferd er ofte knyttet til utfordrende relasjoner mellom voksne og barn eller mellom elever. I mange tilfeller er god relasjonskompetanse nøkkelen i arbeidet med problematferd i skolen.

- **Samarbeid mellom skole og hjem**

For at elever skal lykkes på skolen, er det viktig med et godt samarbeid og dialog mellom hjem og skole. Læringsmiljøteamet kan bistå skolen i dette arbeidet.

- **Innholdet i skolen, mestringsnivå**

God klasseledelse er grunnmuren i god undervisning. Skolens strukturer, rammer, regler og systemer kan være en medvirkende årsak til problematferd eller dårlig læringsmiljø. Skolens ledelse må tilpasse systemene til elevens eller klassens behov.

Læringsmiljøteamet kan å bistå med refleksjon og drøfting av systematisk arbeid med god tilpassa opplæring.

- **Elevrollen, mobbing, utestenging**

Forskning viser at det er større grad av krenkelser, mobbing og skolefravær når læringsmiljøet er ugreit. For å forebygge problematferd må læreren og andre voksne kunne lese elevenes samspill med hverandre. Skolen skal legge til rette for at elevene føler seg trygge og inkludert i et godt miljø. Det er likevel mange elever som opplever seg krenket og mobbet av medelever og/eller voksne. Alle slike saker er alvorlige og setter både voksne og medelever i en vanskelig situasjon. Læringsmiljøteamet kan samarbeide med skolen ved mistanke om at elever opplever krenkelser og mobbing.

- **Fritid**

Skolen og fritiden påvirker hverandre. Elevene utvikler sosiale og motoriske ferdigheter i samspill med jevnaldrende. Foreldre, trenere, ledere og lagkamerater har stor betydning for utviklingen av elevens selvfølelse og identitet.

Slik går vi frem

Henvisning

Ved problemer knyttet til gruppe/klasse/trinn og læringsmiljø drøfter skolen og PPT saken. Dersom skolen ønsker oppfølging av Læringsmiljøteamet for å forbedre læringsmiljøet benyttes henvisnings-skjema for systemarbeid. Skjemaet finnes på Rana kommunes nettsider under Skole, PPT.

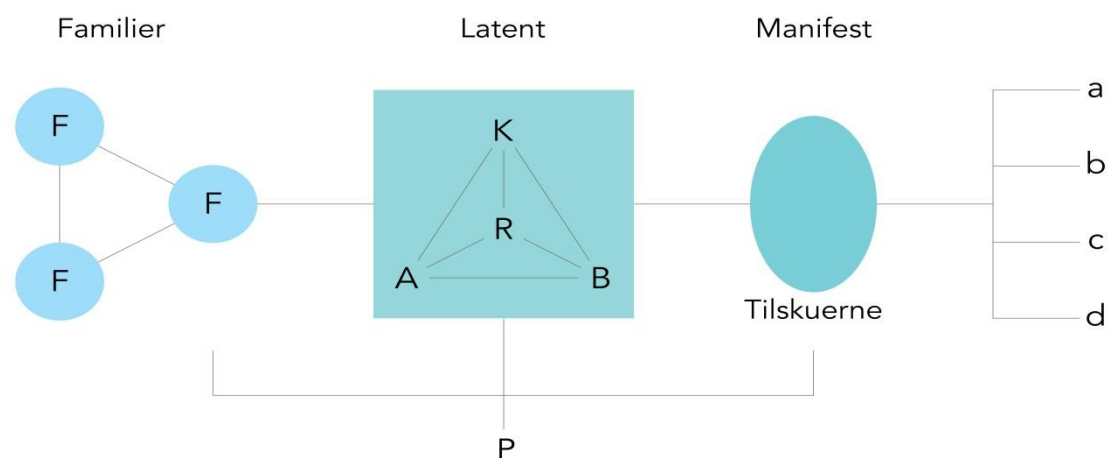
Fase 1: Avklaring

Vi avtaler et møte med rektor og de involverte lærere der vi utveksler informasjon og avklarer videre samarbeid. Det lages en møteplan for det videre arbeidet. Rektor legger til rette for at alle involverte kan delta på alle møtene og det skal alltid være en representant fra skoleledelsen til stede på møtene. I avklaringsmøtene kan behov for involvering av andre på et tidlig tidspunkt også drøftes, dette kan f.eks være foreldrerepresentanter, helsesøster, familietjenesten.

Fase 2: Kartlegging og kompetansebygging

PPT Rana har over tid samarbeidet med Læringsmiljøsenderet om en modell for arbeid med utfordrende klasser (ref). Kartlegging og refleksjon tar utgangspunkt i Erling Rolands modell «Elevkollektivet» (Roland, 1995/2003):

- Relasjoner mellom elevene i klassen, elever som ikke mestrer faglig mm (A og B)
- Rutiner (R)
- Kultur/normer (K)
- Mobbing
- Foreldresamarbeid (F)
- Lærerrollen, lærerteamet (P)
- Relasjon lærer – elev
- Manifest/synlig atferd (a,b,c,d)

Figur 2: Elevkollektivet (Roland 1995/2003)

Eksempel på kartleggingsverktøy som benyttes:

- Kartlegging av trivsel, mobbing (skjema, intervju)
- Observasjon i klassen

Ved behov involveres andre samarbeidspartnere:

- Foreldrerepresentanter.
- Henvisning av elever for utredning/oppfølging hos PPT, helsesøster, Familiens møte, familietjenesten, Bup, andre.

Kompetanseheving i form av litteraturreferanse, korte innlegg på møtene, egne kurs om aktuelle tema.

Handlingsplan med mål, delmål og tiltak utformes.

Fase 3: Tiltak

Aktuelle tiltak som planlegges kan være:

- Arbeid med sosialpedagogiske tiltak, vennskap ol
- Tiltak tilpassa opplæring
- Snudag/endringsdag
- Foreldremøte
- Kurs
- Tverrfaglig samarbeid

Fase 4: Evaluering

- Refleksjon, drøfting og justeringer gjøres i møte mellom skole og PPT på avtalt tidspunkt etter at tiltak er satt i verk.
- Vi ønsker hele tiden å forbedre det arbeidet vi gjør slik at det er i tråd med aktuelle behov i skolen. Vi håper derfor at alle involverte også kan ta seg tid til å svare på et spørreskjema.

Tverrfaglig samarbeid

Læringsmiljøteamet samarbeider med andre tjenester i kommunen:

- Familiens møte: Familier kan henvise seg selv til en arena hvor familiene og deres nettverk møter Bup, PPT og kommunale hjelpetjenester i ett møte, på familiens premisser. Dette møtet gir også ansatte i barnehager og skoler en anledning til å snakke med foreldre om sin uro litt tidligere. Møtetidspunkt hver onsdag.
Utvidet Familiens møte kan også drøfte bekymringer ift fravær.
- Familietjenesten har tilbud om ulike former for veiledning som har til hensikt å endre samspillet i familier, bl.a PMTO, COS, Familieterapi og hjemmebasert tiltak rettet mot ungdom (OEM).
- Helsesøstertjenesten
- SLT-koordinator/politi: Koordinerer bl.a samarbeid mellom politi, helsesøster og PPT om opplegg for elever og foreldre på 5.trinn om temaet krenkelser, mobbing, nettbruk og nettovergrep.

Har du spørsmål?

Ta gjerne kontakt med oss hvis du vil vite mer:

Læringsmiljøteamet, PPT Rana
Saltfjellveien 14 e, 8613 Mo i Rana
Telefon: 75145440
E-post: ppt@rana.kommune.no

Kristin Brodtkorb, E-post: kristin.brodtkorb@rana.kommune.no

Marit Andal, E-post: marit.andal@rana.kommune.no

Guro S. Henriksen, E-post: guro.stimo.henriksen@rana.kommune.no

Kristin Nilssen, E-post: kristin.nilssen@rana.kommune.no

Elin Skonseng, E-post: elin.skonseng@rana.kommune.no

Referanser og boktips:

Lærere får hjelp i klasserommet. Grini, Nergaard (2015).

Spesialpedagogikk 2/15.

[http://laringsmiljosenteret.uis.no/getfile.php/L%C3%A6ringsmilj%C3%B8senteret/Pdf/Inkludering/Nergaard og Grini 2015 Ambulerende team.pdf](http://laringsmiljosenteret.uis.no/getfile.php/L%C3%A6ringsmilj%C3%B8senteret/Pdf/Inkludering/Nergaard%20og%20Grini%202015%20Ambulerende%20team.pdf)

Slik kan læreren få kontroll på klassen (Roland 2017). Forskning.no

<http://forskning.no/2017/05/snuoperasjon-toffe-klasse/produert-og-finansiert-av-universitetet-i-stavanger>

